

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Національного аерокосмічного
університету ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
«30» червня 2021 р., протокол № 11
наказ № 231 від 01.07.2021 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ПРАВО

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

за спеціальністю 081 Право

галузі знань 08 Право

Кваліфікація: Доктор філософії з права

(із змінами, внесеними згідно із рішеннями:
вченої ради «ХАІ» протокол № 04 від 25.11.2022 р.
вченої ради «ХАІ» протокол № 01 від 23.08.2023 р.)

Освітньо-наукова програма
вводиться в дію
з «01» вересня 2023 р.

В.о. ректора Національного
аерокосмічного університету
ім. М.С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Володимир ПАВЛІКОВ
наказ № 188 від 24.08.2023 р.

Харків 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-наукової програми «Право»

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з права

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з наукової роботи – Павліков В. В.

В. о. проректора з науково-педагогічної роботи – Гуменний А. М.

СХВАЛЕНО:

В. о. голови наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених – Жила С. С.

Завідувач аспірантури і докторантури – Селевко В. Б.

РЕКОМЕНДОВАНО:

Гарант освітньо-наукової програми – Філіпенко Н. Є.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) третього (освітньо-наукового) рівня підготовки доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» оновлено у зв'язку:

– з модернізацією структури вибіркової компоненти освітньо-наукової програми й оновленням змісту її опису (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № 04 від 25.11.2022 р.);

– зі змінами відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 Право третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 924 від 31.07.2023 р.) (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № 01 від 23.08.2023 р.).

Оновлення освітньо-наукової програми «Право» проведено групою забезпечення ОНП Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» у складі:

1	Керівник (гарант) освітньої програми	Філіпенко Н. Є.	– доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри права
2	Члени групи:	Спіцина Г. О.	– доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права
3		Стародубцев А. А.	– доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права

Ця освітньо-наукова програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

ВСТУП

Відповідно до Закону України про внесення змін щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти №392-IX від 18.12.2019 р., а також ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами) освітньо-наукова програма це – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

Освітньо-наукова програма визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітньо-наукова програма використовується під час:

- складання навчальних планів;
- формування індивідуальних планів аспірантів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, практик;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- акредитації освітньо-наукової програми;
- внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- атестації аспірантів за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-наукова програма враховує вимоги Закону України про внесення змін щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти №392-IX від 18.12.2019 р., Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами), Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (Наказ № 924 від 31.07.2023р.) і встановлює:

- обсяг та термін навчання аспірантів;
- загальні компетентності;
- спеціальні (фахові) компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік та обсяг навчальних компонент для опанування компетентностей освітньо-наукової програми;

Користувачі освітньо-наукової програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку аспірантів за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»;
- екзаменаційна комісія спеціальності 081 «Право»;
- приймальна комісія Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
- роботодавці для отримання інформації щодо академічного та професійного профілю здобувачів.

Освітньо-наукова програма «Право» поширюється на кафедри Університету, залучені для підготовки докторів філософії зі спеціальності 081 «Право».

**1 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
«ПРАВО» ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 «ПРАВО»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», відділ аспірантури і докторантури National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Postgraduate and Doctoral Department
Галузь знань, спеціальність	08 – Право / 08 – Law 081 – Право / 081 – Law
Ступінь ВО	Доктор філософії / Doctor of Philosophy
Кваліфікація в дипломі	Підготовка та захист наукових досягнень – Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Preparation and protection of scientific achievements – National Aerospace University Zhukovsky M. E. «Kharkiv Aviation Institute» Кваліфікація: Доктор філософії з права Qualification: Doctor of Philosophy in Law Ступінь вищої освіти – доктор філософії Higher education degree – Doctor of Philosophy Галузі знань 08 «Право» Areas of knowledge 08 «Law» Спеціальність 081 «Право» Specialty 081 «Law»
Офіційна назва ОНП	Право Law
Тип диплому та обсяг ОНП	Диплом доктора філософії, одиничний, обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми – 45 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки Doctor of Philosophy, single, the volume of the educational component of the educational and scientific program – 45 ECTS credits, term of study – 4 years
Форма навчання	Денна / заочна
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію ОП: № 0 від 25.04.2023, на підставі рішення Національного агентства із забезпечення якості освіти (прот. № 6 від 25.04.2023) Період акредитації: до 25.04.2024
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з права Doctor of Philosophy in Law
Передумови	Прийом на навчання для здобуття вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти за спеціальністю 081 Право здійснюється на базі другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право та 293 Міжнародне право
Мова(и) викладання	Мовою викладання є державна мова – українська. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами
Термін дії ОНП	До введення в дію нової освітньо-наукової програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОНП	https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-phd/
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі права за спеціальністю 081 «Право», які на базі концептуальних знань, спеціалізованих умінь та навичок здатні розв'язувати значущі проблеми в галузі права, у тому числі правового супроводження убезпечення діяльності суб'єктів критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту та космічної діяльності.	

3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p><i>Галузь знань</i> 08 – Право / 08 – Law <i>Спеціальність</i> – 081 – Право / 081 – Law <i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> право як соціальне явище, особливості його творення та реалізації, що ґрунтуються на правових цінностях та принципах, в основі яких покладені людська гідність та верховенство права. Правове супроводження забезпечення діяльності суб'єктів критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту та космічної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових наукових правознавчих парадигм.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні теоретичні та практичні проблеми у галузі права, у тому числі правового супроводження забезпечення діяльності суб'єктів критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту та космічної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> комплекс правових доктрин, цінностей і принципів творення та реалізації права; функціонування і трансформація правових учень та ідей.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики з правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; цифрові технології тощо.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та спеціальне програмне забезпечення, що застосовуються в діяльності у сфері права.</p>
Орієнтація ОП	<p>Освітньо-наукова програма для підготовки докторів філософії з права. Орієнтована на вивчення фундаментальних проблем в галузі права, зокрема, правового супроводження забезпечення діяльності суб'єктів критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту та космічної діяльності.</p>
Основний фокус ОНП	<p>Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії, що передбачає вивчення основ науково-дослідної роботи в галузі права та набуття компетентностей, які сприяють вирішенню комплексних проблем у сфері професійної діяльності, достатніх для вироблення у нього почуття інноваційного характеру діяльності, виникнення нових ідей, пошуку альтернативних рішень, проведення наукового дослідження, результати якого матимуть важливе значення для юридичної теорії та практики, здатних до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у зазначеній галузі, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти.</p> <p>Ключові слова: право, норма права, нормативно-правовий акт, сфера права, інститут права, галузь права, законодавство.</p>
Особливості ОНП	<p><i>Освітня складова програми.</i> Програма реалізується у невеликих групах дослідників за спеціалізаціями. Програма передбачає 45 кредитів ЄКТС, з яких 30 кредитів ЄКТС – дисципліни обов'язкової компоненти та 15 кредитів ЄКТС – дисципліни вибіркової компоненти, які орієнтовані на набуття фахових (спеціальних) компетентностей за вибором здобувача.</p> <p>Тематика наукових досліджень обирається з урахуванням потреби Національної авіакосмічної галузі у науково-практичному розв'язанні окремих проблем правозастосування</p> <p><i>Наукова складова програми.</i> Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформлюється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є складовою частиною навчального плану.</p>

	<p>Особливість ОНП виражається у її фокусуванні на таких основних аспектах підготовки фахівців:</p> <p>1) оволодіння поглибленими теоретичними знаннями та практичними вміннями і навичками, достатніми для успішного виконання наукових досліджень та викладання дисциплін у галузі права, за спеціальністю 081 Право, достатніх для ефективного виконання наукових завдань, розробки прикладних проблем інноваційного характеру відповідного рівня наукової діяльності, формування у здобувачів компетентностей, необхідних для дослідження, розуміння природи і змісту основних правових інститутів, а також міжправового регулювання різних суспільних відносин, у тому числі, у сфері безпеки об'єктів господарювання критичної інфраструктури та аерокосмічної галузі.</p> <p>2) можливості опанування поглиблених знань та здійснення розвитку загальних інтелектуальних здібностей з метою опанування сучасними технологіями правотворчої та правозастосовної діяльності у сфері забезпечення суб'єктів господарювання критичної інфраструктури структури повітряного транспорту та космічної діяльності;</p> <p>3) виробленні вміння обирати напрямок наукового дослідження, формулювати і обґрунтовувати його тему, чітко визначати його рамки (зміст), розробляти та презентувати отримані результати, що характеризуються науковою новизною, теоретичним та практичним значенням.</p> <p>4) практичну підготовку, що сприяє роботі над наведеною тематикою.</p> <p>Унікальність програми зумовлена комплексним характером вивчення правових питань, при цьому враховуються останні тенденції розвитку законодавства, правової науки України, Європейського Союзу, країн світу щодо правового регулювання суспільних відносин, у тому числі правового супроводження забезпечення діяльності суб'єктів критичної інфраструктури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких та науково-експертних установах та організаціях, наукових консультантів, менеджерів (управителів) в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, установах та організаціях.
Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання проводиться у формі лекцій, лабораторних робіт, семінарів, практичних занять, консультацій із викладачами, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання спрямоване на розвиток критичного і творчого мислення, навчання через лабораторну практику, дуальну (в науковій компоненті), дистанційну (за потреби) освіту, виконання самостійного наукового дослідження у формі дисертації.
Оцінювання	Поточний та підсумковий контроль знань (контрольні та індивідуальні завдання, тестування), заліки та іспити (усні та письмові), презентації, проміжний контроль у формі річного звіту відповідно до індивідуального плану, апробація результатів досліджень на наукових конференціях, публікація результатів наукових досліджень, публічний захист дисертації За весь термін навчання аспірант два рази на рік звітує про виконання індивідуального плану на засіданні випускової кафедри, вченій раді факультету і щорічно атестується науковим керівником відповідно до графіку навчального процесу.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у галузі права, зокрема, правового супроводження забезпечення діяльності суб'єктів критичної інфраструктури

	<p>структури, повітряного транспорту та космічної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, зокрема, правового супроводження забезпечення діяльності суб'єктів критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту та космічної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.</p> <p>СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проектах правничої освіти у системі освіти дорослих.</p> <p>СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.</p> <p>СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.</p> <p>СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.</p> <p>СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.</p>
7 – Нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформований у термінах результатів навчання	
	<p>РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.</p> <p>РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.</p> <p>РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.</p> <p>РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.</p> <p>РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.</p> <p>РН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.</p>

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.
РН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проектами, які дають можливість створювати законо-проектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.
РН09. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.
РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.
РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, задіяні у викладанні професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені та/або вчене звання та відповідають кадровим вимогам (Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015, № 1187 (зі змінами).
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні заняття освітньої програми забезпечується спеціалізованими аудиторіями та навчальними полігонами (юридична клініка). Площі приміщень, що використовуються в освітньому процесі відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (навчальні корпуси, гуртожитки, тематичні кабінети, комп'ютерні класи, бібліотека, у тому числі читальний зал, пункти харчування, мультимедійне обладнання для одночасного використання в навчальних аудиторіях, точки бездротового доступу до Інтернет-мережі тощо). Відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015, № 1187 (зі змінами).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення: – інформаційне забезпечення освітнього процесу здійснюється Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»; – навчально-методичне забезпечення ОНП передбачає наявність робочих програм та/або силабусів, які включають: програму навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в Інтернеті; програм з науково-викладацької практики тощо; – наукова та науково-технічна діяльність ХАІ висвітлюється на навчально-інформаційному порталі дистанційної освіти НАУ «ХАІ»; – використання веб- та мобільних технологій у наукових дослідженнях; штучного інтелекту та машинного навчання у наукових дослідженнях; доповненої реальності у наукових дослідженнях; інтелектуальних та дистанційних методів навчання; – створено динамічне віртуальне навчальне середовище за ОНП «Право»; – електронна бібліотека, відео та аудіотеки забезпечують доступ здобувачів до електронних світових баз даних повнотекстових наукових публікацій. У відкритому електронному архіві бібліотеки у вільному доступі розміщено праці науково-педагогічних працівників університету; Відповідає технологічним вимогам щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015, № 1187 (зі змінами).

9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» і ЗВО України:</p> <p>Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України; Харківський національний університет внутрішніх справ МВС України; Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України; Адвокатське об'єднання «Колегія адвокатів України»; ТОВ «Консалтингово-правова компанія «Столиця»; ПАТ «ФЕД» (2/8 від 11.01.2016 р.); ДП Харківський машинобудівний завод «ФЕД» (№ 2/7 від 19.02.2016 р.).</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» і навчальними закладами країн-партнерів: Університет Тренто (Італія) Програма мобільності. Erasmus + ; Харбінський Політехнічний Університет Міжнародна літня школа «China Discovery Program»; Міжнародна літня школа у Пекінському університеті авіації та аеронавтики (BUAA), Пекін, КНР; Міжнародна літня школа для викладачів у Нанкінському університеті астронавтики та аеронавтики (NUAA), Нанкін, КНР; Шеньянський аерокосмічний університет, Шеньян, КНР; Короткострокові стажування для викладачів; Стипендіальні програми Німецької Служби Академічних обмінів DAAD; стажування на уковців та викладачів, обмін здобувачами, наукова співпраця; Стамбульський технічний університет, Nanchang Hangkong University.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання іноземних громадян здійснюється державною або англійською мовами. Якщо навчання здійснюється державною мовою, то у певних випадках може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами</p>

2 ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «ПРАВО» ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

Код КОМП	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, проекти/роботи, практики)	Кількість кредитів (семестр)	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК1	Обробка та аналіз результатів наукових досліджень з використанням ІТ	5(1)	іспит
ОК2	Управління науковими проектами	4(2)	іспит
ОК3	Філософія	5(3)	іспит
ОК4	Методологія педагогічної діяльності	5(4)	іспит
ОК5	Наукові іншомовні комунікації	3(1)	залік
		3(2)	іспит
ОК6	Юридичні технології та космічне право: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ У ДОСЛІДЖЕННЯХ / Legal Tech and Space Law: INTERDISCIPLINARY RESEARCH APPROACH	5(1)	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		30	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВК1	Вибіркова дисципліна (з глибинних знань зі спеціальності)*	5(2)	іспит
ВК2	Вибіркова дисципліна (за темою дисертаційної роботи)**	5(3)	іспит
ВК3	Вибіркова дисципліна (вільного вибору)***	5(4)	іспит
Загальний обсяг вибірових компонент:		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		45	

* Блок дисциплін для здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку. Аспірант обирає одну п'ятикредитну дисципліну.

** Блок дисциплін за темою дисертаційної роботи, за якою аспірант проводить власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення. Аспірант обирає одну п'ятикредитну дисципліну.

*** Блок дисциплін вільного вибору, в якому аспірант вибирає для вивчення навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти. Аспірант має подати до відділу аспірантури і докторантури погоджену з науковим керівником заяву, в якій обґрунтовує потребу вивчення обраних ним дисциплін, що викладаються на інших рівнях вищої освіти, зважаючи на тематику дисертаційного дослідження. Аспірант обирає одну п'ятикредитну дисципліну.

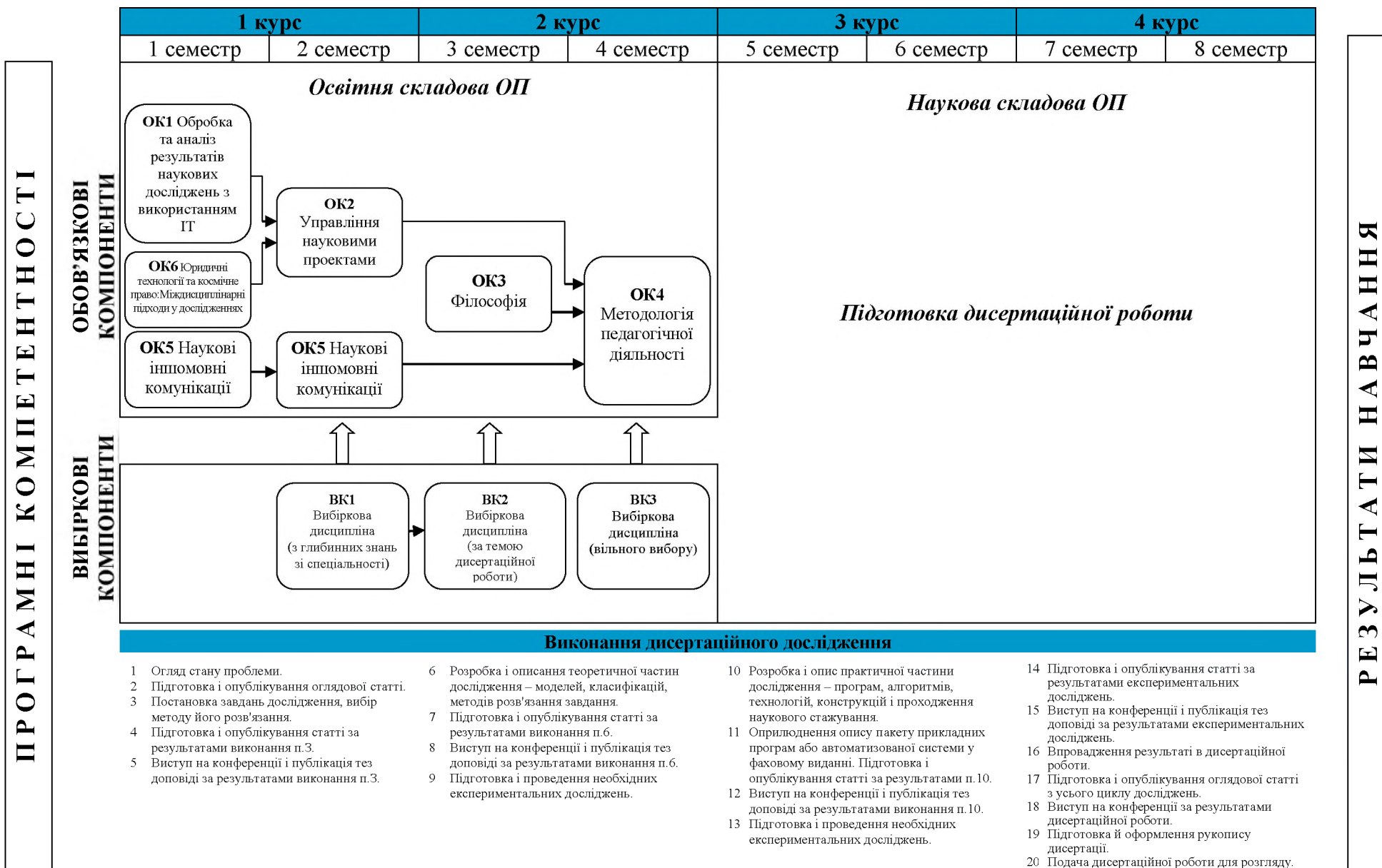
А також має право на академічну мобільність та на вибір дисципліни за іншими рівнями освіти.

Вибіркові компоненти та їх зміст представлено на сайті в розділі «Вибіркові компоненти освітньо-наукових програм» <https://khai.edu/ua/nauka/aspirantura-ta-doktorantura/>.

2.2 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми відображає послідовність вивчення її компонент, та відображає дві складові – освітню та наукову. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Освітня й наукова складові освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану освітньо-наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури. Також, невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, семінарах тощо.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ

ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

2.2 Формування компетентностей (загальних, спеціальних (фахових)) та програмних результатів навчання обов'язкової компоненти ОНП

№ з/п	Код КОП	Назва компонента ОП	Мета та завдання компонента ОП	Формування компетентностей		Результати навчання
				загальні	фахові	
1.	ОК1	Обробка та аналіз результатів наукових досліджень з використанням ІТ	<p>Мета – засвоїти знання з обробки, аналізу, оцінювання та верифікації інформації, результатів дослідження експериментів в ході науково-дослідної діяльності, знати найбільш передові новітні математичні методи та інформаційні технології, уміти прогнозувати та приймати рішення у складних системах різної природи (інформаційних, економічних, фінансових, соціальних, політичних, технічних, організаційних, екологічних тощо) в умовах невизначеності на основі системної методології та на межі предметних галузей.</p> <p>Завдання – підготувати професіоналів, здатних розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання в області спеціальності для прогнозування поведінки, проектування управління складними системами, та для створення систем підтримки прийняття рішень на основі системної методології та на межі предметних галузей.</p>			
2.	ОК2	Управління науковими проектами	<p>Мета – надання здобувачам ступеню доктора філософії сучасних методів та технологій управління науковими проектами та програмами, оцінки їх результатів; надання комплексу знань щодо базових принципів, категорій, моделей та інструментів управління проектами: надання знань управління процесом залучення грошових коштів та інших ресурсів (людських, матеріальних, інформаційних тощо), які організація не може забезпечити самостійно, та які є необхідними для реалізації певного проекту або своєї діяльності в цілому; надання знань управління інтелектуальною власністю для визначення домінуючого об'єкта в перспективному плануванні діяльності підприємства (організації, установ).</p> <p>Завдання – підготовка науковців, які вміють ефективно розробляти, планувати, реалізовувати та завершати науково-технічні проекти та програми; підготовка фахівців в роботі у команді проекту, управління комунікаціями в проекті, управління кадрами проекту, управління фінансовими потоками в умовах мінливого зовнішнього середовища проекту.</p>			
3.	ОК3	Філософія	<p>Мета – формування світогляду на основі системи теоретичних знань на світ в цілому, на відношення людини до цього світу в контексті онтологічних, гносеологічних та аксіологічних проблем, становлення критичного мислення і самостійного аналізу явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загально філософські проблеми з конкретними питаннями теорії і практики.</p>			

№ з/п	Код КОП	Назва компонента ОП	Мета та завдання компонента ОП	Формування компетентностей		Результати навчання
				загальні	фахові	
			Завдання – освоєння загальних положень філософії як світоглядної науки; осягнення філософських знань в якості методологічної основи для природознавчих, технічних та гуманітарних наук; ознайомлення із внеском мислителів різних філософських шкіл та напрямків історичних епох та національних традицій зокрема української філософії; засвоєння шляхів пізнання світу, функціонування знання в сучасному інформативному суспільстві; особливостей взаємозв'язку науки і техніки з соціокультурними проблемами; формування високих норм і принципів професійної етики та моральних якостей і поваг до традицій заснованих на загальнолюдських цінностях; розуміння відповідальності за виконання своїх громадських обов'язків по відношенню до майбутнього життя людини та суспільства.			
4.	OK4	Методологія педагогічної діяльності	Мета – засвоєння та закріплення закономірностей наукової діяльності, принципів навчання й технологій підготовки у закладах вищої освіти висококваліфікованих спеціалістів. Завдання – вивчення основ дидактики; вивчення основ проведення наукової діяльності зі студентами; спроможність аналізувати, оцінювати особливості основних тенденцій розвитку педагогічних теорій вищої школи; здатність до розуміння сутності та використання педагогічних технологій в закладах вищої освіти; здатність формулювати думку логічно, дискутувати, враховуючи свої власні та співрозмовника індивідуально-психологічні особливості; здатність генерувати нові ідеї навчального процесу та науки.			
5.	OK5	Наукові іншомовні комунікації	Мета – опанування такого рівня знань, навичок, вмінь який забезпечуватиме необхідну для фахівців комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування в межах професійної діяльності. Завдання – ефективного здійснювання актів усної і писемної комунікації під час професійного спілкування іноземною мовою та представленні наукових результатів: в діалогічному, монологічному та писемному мовленні (реферування, анування, ділове листування, представлення дослідних проектів).			
6.	OK6	Юридичні технології та космічне право: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ У ДОСЛІДЖЕННЯХ Legal Tech and Space Law:	Мета – курс для студентів PhD з юридичних технологій та космічного права спрямований на вивчення нормативно-правових актів на міжнародному, європейському та національному рівнях, міждисциплінарних наукових підходів у цій специфічній галузі Завдання – набуття аспірантами повного досвіду в нормативних аспектах юридичних технологій та космічного права в перспективній для України галузі, що розвивається. Програма надає студентам: основні теоретичні, практичні та аналітичні			

№ з/п	Код КОП	Назва компонента ОП	Мета та завдання компонента ОП	Формування компетентностей		Результати навчання
				загальні	фахові	
		INTERDISCIPLINARY RESEARCH APPROACH	навички та знання у міждисциплінарних дослідженнях, щоб досягти успіху в динамічному юридичному науковому світі; широкі можливості для розвитку в державному та приватному секторах, а також в академічних колах. Набуття досвіду у підготовці проектних пропозицій, що допоможе їм у майбутньому для формування дослідницьких груп з представниками країн ЄС і сприянню розвитку Європейського дослідницького простору.			

Вибіркові компоненти, їх зміст, формування компетентностей (загальних, спеціальних (фахових)) та визначення результатів навчання представлено у робочих програмах дисциплін та/або силабусах на сайті в розділі «Короткий опис, структура і освітні компоненти освітніх програми і компонентів PhD» освітньо-наукової програми «Право» спеціальності 081 «Право» (<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-phd/pravo3/>).

3 ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Форма атестації – підготовлена для подальшого публічного захисту дисертаційна робота на здобуття наукового ступеня доктора філософії
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері Права або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Дисертація має відповідати вимогам, встановленим законодавством.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю «Право» повинна мати обсяг основного тексту 4,5-7 авторських аркушів, оформлених відповідно до вимог, установлених МОН. Один авторський аркуш становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт - Times New Roman, розмір шрифту - 14 pt через 1,5 міжрядковий інтервал. До загального обсягу дисертації не включаються таблиці та ілюстрації, які повністю займають площу сторінки. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який несе відповідальність за підготовку аспіранта та своєчасне виконання та подачу дисертаційної роботи.</p> <p>Дисертація та автореферат має бути розміщена на сайті ХАІ.</p>

4 ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ХАІ, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Усі ці пункти регламентуються:

- Статутом університету (розділ IX) ;
- Положенням «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти»;
- Положенням «Про розроблення та модернізацію освітніх програм»;
- Положенням «Про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників і фахівців промисловості в університеті»;
- Положенням «Про організацію освітнього процесу»;
- Положенням «Про дистанційну форму здобуття освіти»;
- Положенням «Про академічну доброчесність»;

Антикорупційна програма в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

5 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТОСТЕЙ ОБОВ'ЯЗКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Програмні компетентності	Обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми					
	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6
ЗК01	+	+		+		+
ЗК02	+	+			+	
ЗК03	+	+	+	+	+	+
ЗК04		+		+	+	+
СК01	+	+			+	+
СК02	+	+			+	+
СК03				+		
СК04	+	+				+
СК05	+	+				+
СК06	+					+
СК07		+	+			

4 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО- НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Програмні результати навчання	Обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми					
	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6
РН01		+		+		+
РН02	+				+	+
РН03			+	+		+
РН04	+	+		+		+
РН05	+	+		+		+
РН06		+		+		+
РН07	+	+		+		+
РН08		+	+	+		+
РН09				+	+	
РН10	+	+				
РН11					+	+

7 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Освітньо-наукова програма «Право» розроблена на основі таких нормативних документів і рекомендацій:

- Закон України про внесення змін щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти №392-IX від 18.12.2019 р.;
- Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» від 31.07.2023 р., № 924;
- ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf;
- EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) – <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cee970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en>;
<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>;
- QF ENEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) – http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf;
- ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011 – http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en_0.pdf;
- ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013 – <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf>;
- Закон «Про вищу освіту» – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;
- Закон «Про освіту» – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
- Постанову КМУ «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» із змінами – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>;
- Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>;
- Національна рамка кваліфікацій – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>;
- Перелік галузей знань і спеціальностей, 2015 – <https://www.kmu.gov.ua/npas/248149695>;
- Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20 квітня 2019 р. № 155/2019 – <https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>;
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, (наказ МОН України № 600 від 01.06.2017 р.) схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (зі змінами);
- Проект ЄС TUNING (прикладі результатів навчання, компетентностей) <http://www.unideusto.org/tuningeu>;
- Національний глосарій: вища освіта, 2014 – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodozaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>;
- Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodozaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=80>;
- Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodozaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>.